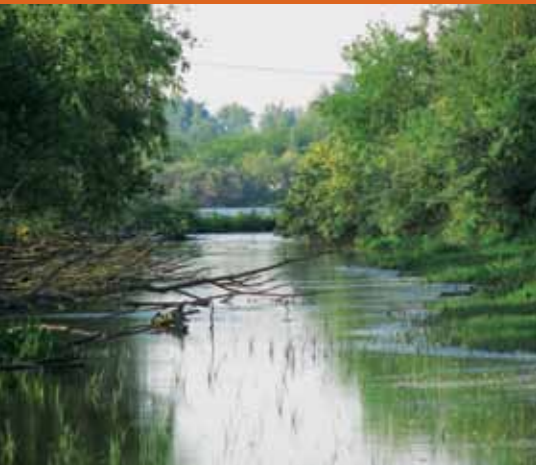
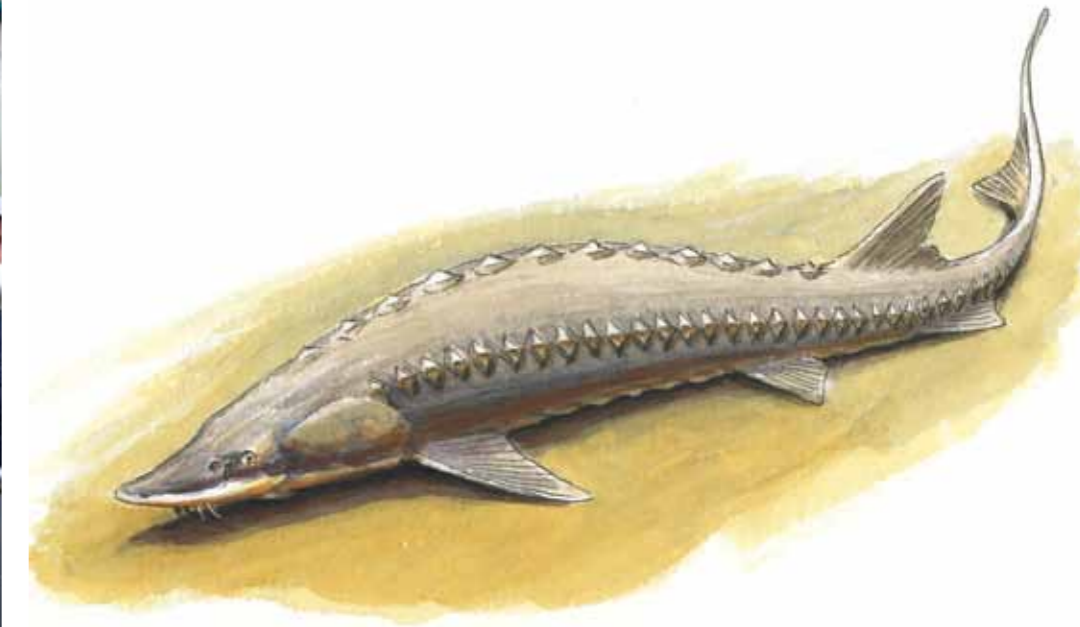

PENDELEN TUSSEN RIVIER EN ZEE
Voor trekvisen als steur, zalm en paling is een open verbinding tussen Rijn en Noordzee een levensvoorwaarde. Steuren worden geboren op de rivier en groeien op

in de overgang tussen rivier en zee. Volwassen visen trekken naar zee. Tegen de tijd dat de biologische klok op voortplanten springt, keren ze terug. Nauwelijks gehinderd door stuwen, sluizen of dammen, kunnen zij via de Nieuwe Waterweg en straks het Haringvliet, hun paaiplaatsen verder stroomopwaarts bereiken. Als het Haringvliet straks op een kier staat, verdubbelen de kansen voor trekvisen. Maar ook vele andere soorten profiteren van het herstel van de zoet-zout overgang en het bijbehorende leefgebied. Een heel belangrijke kraamkamer voor de zee en de rivieren!

Een uitgezette steur gevangen en weer levend teruggezet

STAPPEN NAAR DE TOEKOMST

De eerste 47 steuren zwemmen in de Rijn. Maar daarmee zijn we er nog niet. Aankomende jaren zullen er nog meerdere volgen. Eerst in kleine aantallen, later steeds meer. Niet alleen in de Rijn maar ook in de Elbe, Duitsland en in de Gironde, Frankrijk. Zo wordt er gewerkt aan het herstel van één grote Europese populatie en wordt Noordwest-Europa weer langzaam bevolkt door steuren!

SAMENWERKEN

Vele organisaties zetten zich in voor een gezonde delta en de toekomst van de steur in onze wateren. Samenwerking met de beroeps- en sportvisserij is daarbij onontbeerlijk. Samen werken we aan gezonde rivieren, delta en Noordzee met

duurzame visserij, waarbij beschermde vissoorten als de steur worden ontzien.

Steur vishandel Amsterdam 1921

De herintroductie van de Atlantische steur in de Rijn is dubbel wenselijk. Om deze prachtige oervis voor uitsterven te behoeden en omdat deze bewoner van zee, estuarium en rivier een belangrijk symbool is voor het herstel van het hele Rijnsysteem. De steur maakt duidelijk hoe belangrijk het is dat rivier, estuarium en zee als één samenhangend natuurgebied functioneren. Meer informatie? www.steurinederland.nl

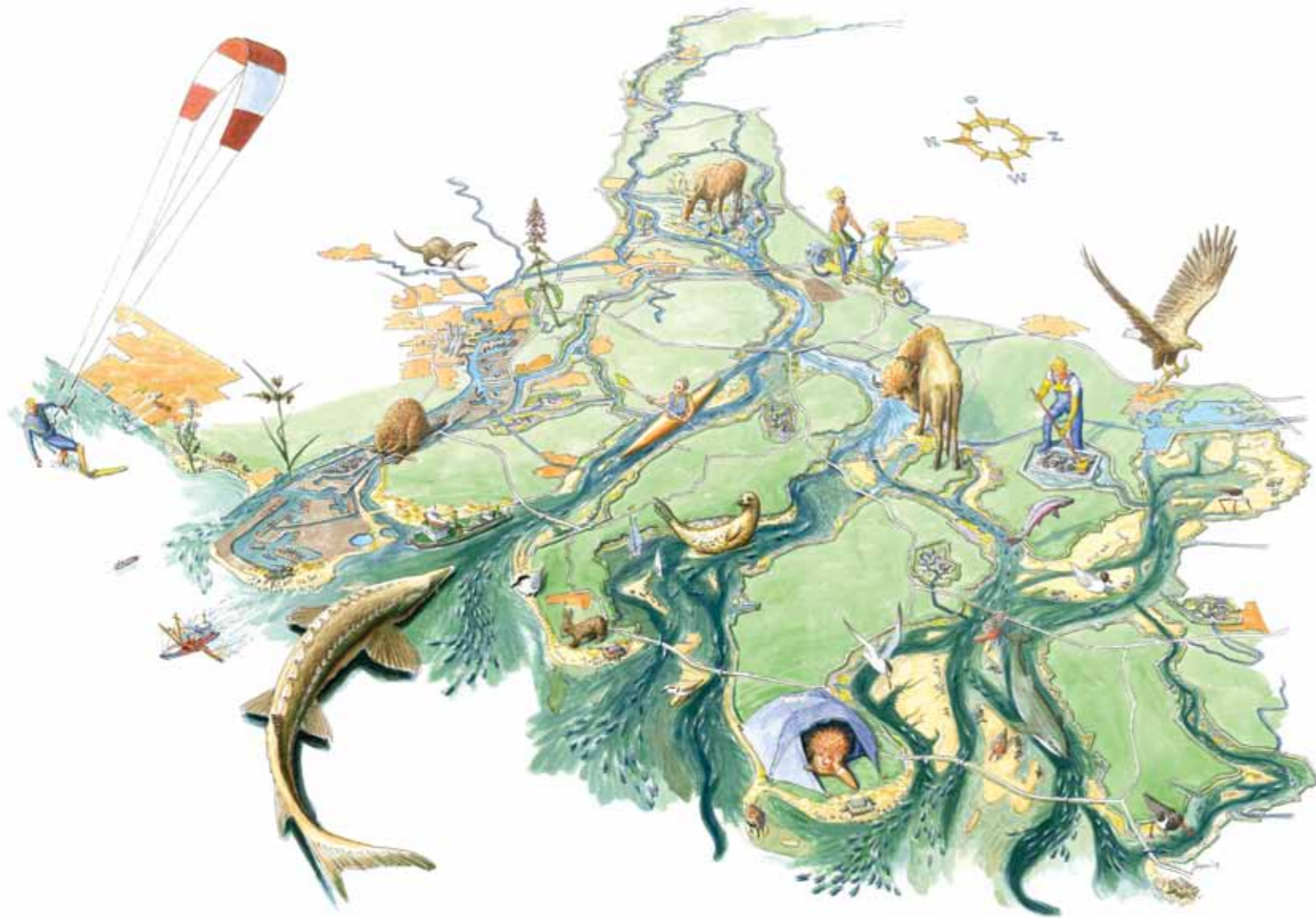
COLOFON ARK Natuurontwikkeling, juni 2013 | **TEKST EN SAMENSTELLING** Bram Houben en Marieke Reisinger | **FOTOGRAFIE** Jelger Helder, Rob Dolaard, Jan Haelters, Leo Linnartz, Spaarnestad Photo & Sportvisserij NL | **ILLUSTRATIE** Jeroen Helmer | **VORMGEVING** Bas Reijnen

De Atlantische Steur

De terugkeer van een oervis

De Atlantische steur: ouder dan de dinosaurus, zeldzamer dan de panda. Kan tot 3,5 meter lang worden en was de grootste zoetwatervis die in West-Europa rondzwierf. Leefde duizenden jaren lang in Nederland, maar halverwege de jaren 50 van de vorige eeuw werd de laatste steur gevangen en gedood. Nu is het water weer schoon, de steur beschermd en stuwen en sluizen zijn van vistrappen voorzien. Reden voor het Wereld Natuur Fonds, ARK Natuurontwikkeling en Sportvisserij Nederland om deze gigant terug te brengen waar hij hoort. In 2012 werden de eerste 47 steuren in de Waal losgelaten om in beeld te brengen hoe deze jonge visen migreren door de delta. Deze visen worden gezien als pioniervisen. De bedoeling is dat er vele gaan volgen.

Het Wereld Natuur Fonds, ARK en andere organisaties werken hard aan de terugkeer van een gezonde delta, die ruimte biedt aan natuur en een gezonde economie

VAN UITGESTORVEN OERVIS...

De riviertakken van de Rijn waren eeuwenlang het belangrijkste verspreidingsgebied van de steur. Door stuwen, sluizen, riviercorrecties, overbevissing en vervuiling werd de steur in Nederland steeds zeldzamer en is het laatste exem-

plaar in 1952 opgevisst bij Tiel. Nu komt de Atlantische steur nog maar op één plek voor in Europa: in de Gironde, bij Bordeaux in Frankrijk.

Steurvangst Rijn 1928

...TOT KANSRIJKE TERUGKOMER

De afgelopen decennia is hard gewerkt aan een gezond Rijnsysteem. En met succes. De waterkwaliteit van de rivier is weer sterk verbeterd en er is volop voedsel aanwezig voor jonge steuren. Door het passeerbaar maken van dammen zijn de voormalige paaiplekken (voortplantingsplaatsen in de bovenloop van de Rijn) weer goed bereikbaar: deze gigant kan tot de dam bij Iffezheim stroomopwaarts zwemmen, meer dan 800 kilometer dus. Nederland en de andere Rijnstaten bieden daarmee weer plek voor een gezonde steurenpopulatie.

2012: DE STEUR TERUG IN NEDERLAND

In mei 2012 werden 47 Atlantische steuren uitgezet in de Nieuwe Waterweg en in de Waal bij Nijmegen. Deze eerste vissen werden voorzien van een zender die het mogelijk maakt hen te volgen. De resultaten van dit zenderonderzoek geven ons inzicht in het gedrag van de steur in het Rijnsysteem. Zo weten we bijvoorbeeld dat uitgezette vissen moeiteloos de uitgang naar zee wisten te vinden. Of ze – als ze straks paarij zijn – ook weer de Rijn opzwellen blijft een spannende vraag.

WAAROM AL DIE INSPANNING?

De steur hoort bij Nederland zoals de Nachtwacht en hagelslag. Het dier heeft hier miljoenen jaren geleefd en is nog maar kort geleden verdwenen uit Nederland. Ook in de Gironde heeft de steur

De Atlantische steur: ouder dan de dinosaurus, zeldzamer dan de panda

het moeilijk. Door ons toedoen. Nu is het de tijd om deze robuuste vis weer een nieuwe kans te bieden en niet te laten uitsterven! De natuurlijke omstandigheden in de Rijn zijn weer goed. Naast de Gironde kan de Rijn opnieuw een belangrijk leefgebied voor steuren in

Europa worden. Franse steuren zullen niet zomaar vanuit de Gironde de Rijn koloniseren, die herkennen zij niet meer als geschikt paaigebied en geboortegrond. Daarom brengen wij jonge steurtjes terug in de Rijn.

Vrijlaten eerste Atlantische steuren bij Rotterdam